

פניני מבשר טוב

ליקוטי אמרים מתורת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
מביאלא

פרשת תזריע

הרי כאשר הנשמה הטהורה יורדת מתחת כסא הכבוד, צריכה להאיר ולהרבות טהרה בעולם.. ואם כן כיצד אפוא התהפכו הדברים, שביאת הנשמה הרוחנית לעולם ממקור הקדושה והטהרה תגרום טומאה בעולם.

אמנם למה שנתבאר מובן היטב, דאדרבה בזאת ניתן עיקר הכח הצריך לנשמת ישראל בבואה לזה העולם, ובכוונה תחילה עשה ה' כזאת, שתבוא הנשמה לעולם בטומאת יולדת, ולא מתוך טהרה. כי עיקר שליחותה של הנשמה לזה העולם, לעמוד בנסיון המרחק, וזה כל יסוד שליחת הנשמה לתחתונים: שתעבוד השי"ת מתוך התרחקותה מאורו הערב. שתצטרך להתגבר על כל המניעות והחשכות הגדולה המלאה בעולם, ולעמוד איתן בדבקות השי"ת, ולא ליפול חלילה בידיהם של החיצונים וכוחות הטומאה רחמנא ליצלן האורבים לנשמה הקדושה בכל פינה. לפיכך יורדת הנשמה מיד בתחילה בלידה של טומאה, להרגילה מיד לא להתפחד מן הטומאה ומן המרחק

ביגיעת מצוה מעשה קטן מצמיח שפע גדול
אשה כי תזריע וילדה זכר. (יב ג)
יידע האדם, שיגיעתו דומה לנטיעת אילן, שבשעה שנוטעים אותו הוא נראה קטן עד מאוד, אולם לבסוף רואים לאחר פריחתו והתפתחותו, רואים עץ גדול וגזע עבה. ובזה אפשר לבאר מה דכתיב 'אשה כי תזריע וילדה זכר'. היינו שאף שפעולת האדם הוא רק דבר קטן כמו זריעה, מכל מקום מכח פעולתו וילדה זכר, עתיד לצאת מכל פעולה שלו שפע גדול, עד שאין לשער ולדמות. וכמו כן הוא במצוות שעושה האדם, שבכוח המצווה להשפיע על האדם ועל כל העולם, והשפעתה גדלה מאד אפילו בעולמות העליונים, בבחינת 'תנו עז לאלקים' [תהלים סח לה].
יסודות עבודת ה' פ"ו

הנעשה בלידת איש ישראל משפיע שיוכל לעמוד בשעת נסיון

אשה כי תזריע וילדה זכר וטמאה שבעת ימים כימי נדת דותה תטמא. (יב ג)

והנה כל דין טומאת היולדת צריך הבנה, דאין יתכן שלידת איש ישראל יביא טומאה.

עליו אומר לו יתוש קדמך במעשה בראשית". הרי רואים, שאם בחכמתו זחה דעתו ומתגאה, אומרים לו יתוש קדמך. והיינו: שהיתוש קודם במעלתו, משום שאינו מתגאה במילוי תפקידו. הרי שבני אדם על ידי שדעתם זחה - מאבדים מעלתם על יצורי עולם, ואפילו יתוש.

ולכן היו צריכים לברוא העולם באופן כזה: שאדם יבא לבסוף, וכן תורתו נפרשה לבסוף, כמבואר במדרש רבה [ויק"ד יד א]: "אם זכה אדם אומרים לו אתה קדמת לכל מעשה בראשית, ואם לאו אומרים לו: יתוש קדמך, שלשול קדמך. וכו'. א"ר שמלאי: כשם שיצירתו של אדם אחר בהמה חיה ועוף, כך תורתו אחר בהמה חיה ועוף. הה"ד זאת תורת הבהמה ואח"כ אשה כי תזריע". ע"כ. הרי שלכן נברא האדם באופן כזה, בכדי שלא יזוח עליו דעתו.

ובעיקר צריך אדם חכמה גדולה עד מאד, כדי לזכות על ידי החכמה להכיר "כח מה", שהוא מצידו אין לו כל כח, ורק השי"ת הוא הנותן לו כח ושכל לקיים התורה והמצוות. ..

שצריך האדם לידע: שגם עבודתו את השם יתברך, הכל הוא מאת כוחו הגדול יתברך שמו. ועל ידי שיכיר אפס עבודתו, על יד זה ישתוקק גם כן תמיד להוסיף עבודת ה' בהתמדה ואומץ. אבל בעל גאווה חושב תמיד שעשה מספיק, ואין רואה כל צורך להתאמץ.

עגוה ושפלות עמ' עט

שמתרחקת ממנו יתברך. וללמדה שתוכל לעבוד השי"ת אף מתוך הטומאה, ומתוך ריחוק מן התורה ומן הקדושה.

ואילו היה לידת איש ישראל מתוך התקדשות וטהרה נשגבה, לא היה אחר כך כח הנשמה להתגבר כשתפול חלילה בזרעות הטומאה, ובעת התרחקות מהשי"ת. שהרי בשעת הנסיון שצריכה כל נשמה לעבור, היתה נופלת מיד ללא אפשרות תקומה חלילה. לכן חסד עשה עמה השי"ת, שמיד בעת רדתה לזה העולם, באה מתוך טומאת היולדת, שהלידה מתוך הטומאה מרגיל אותה להתמודד עם עיקר נסיונה ושליחותה לעולם. שעיקר הנרצה מן האדם עלי אדמות, הוא לא בעבודתו בעת הטהרה ובעת הגדלות דמוחין. אלא בהיפך בעת הטומאה חלילה, כאשר הוא נופל בדעתו, ומרגיש מרוחק ומנוכר מאוד מהשי"ת, הוא העת להתגבר ולהתחזק בכל עוז שלא ליפול ברוחו, ולשמור עצמו מאוד בזמנים קשים הללו.

עקבתא דמשיחא פרק י"ב

האדם המתגאה מאבד ערכו - נמוך משאר בריות שבעולם

דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אֵשֶׁה כִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָּה זָכָר וּגְוִי. (יב ב)

וברש"י: א"ר שמלאי כשם שיצירתו של אדם אחר כל בהמה חיה ועוף במעשה בראשית כך תורתו נתפרשה אחר תורת בהמה חיה ועוף.

איתא בגמרא סנהדרין [לח.]: "תנו רבנן אדם נברא בערב שבת .. שאם תזוח דעתו

התורה בכל המצבים והזמנים. ואף כשאינ מרגישים עונג וסיפוק כלל, כמו בעידן עקבתא דמשיחא, ועל ידי זה יכולים להחזיק מעמד אף בעתים הקשים הללו. עקבתא דמשיחא פרק ט

הבדידות - תיקון בשורש לחטא המצורע שסכסך והפריד בין אדם לחבירו

בְּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשְׁבוֹ. (יג מו)

יש להוכיח יסוד זה דאמרינן "או חברותא או מיתותא", שכשלאדם אין חברים עדיף לו המיתה, מהגמרא נדרים [סד:]: "תניא ארבעה חשובין כמת: עני ומצורע וסומא ומי שאין לו בנים כו'". ולהבין מדוע נגרעו יסורי וחולי המצורע טפי משאר חולאים ויסורים נוראים.

אלא משום שהמצורע מבודד מחוץ למחנה, כמו שנאמר: "בדד ישב מחוץ למחנה מושבו", וכיון שיושב בדד ואינו בחברת חברים וידידים לכך חשוב כמת, כמו שאמר: "או חברותא או מיתותא" ודו"ק.

וזהו העונש והתיקון למצורע, דכבר תמהו הקדמונים מדוע אמרה תורה דצריך ליישב מצורע מחוץ למחנה, והלא לפי הרפואה האויר אין טוב לו. אך לדברינו יונח: דזהו התיקון שלו, כי ידוע שהנגעים באים על לשון הרע, ומהות לשון הרע הוא שמפריד בין הדבקים ובין אחים יפריא, וכיון שסכסך ומפריד בין איש לרעהו התיקון שלו הוא שיישב 'בדד' מחוץ למחנה, ויעבוד את השם יתברך עבודת פרך בבדידות וגלמדות, מה שקשה מאוד, ואז יראה ויבין מה שגרם בעולם הזה כפירוד

עושים הברית מילה בקטן - שיהא מוטבע בדמו אף בלי טעם ודעת

וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יְמוֹל בְּשֵׁר עַרְלָתוֹ. (יב ג)

חיוב המילה, הוא חיוב של הבן שיהא מהול, ומה שהאב מחוייב בזה, היינו שהוא מחוייב לקיים בבנו מצות המילה. והוא חלוק ביסודו ממצות פדיון הבן, שבזה כל החיוב אינו אלא על האב, שהוא כמו ממונו שהוא צריך לפדותו. אך במילה אינו כן, אלא הוא חיוב הבן, אלא שעל האב מוטל לקיים את מצות בנו ולמולו.

ולכאורה מאחר דמבואר דהמילה הוא חיוב על הבן, אם כן מדוע אמרה תורה שימול בן שמונת ימים, לכאורה היה צריך לחכות עד שיגדל שיהא בעצמו מקיים המצוה, מאחר דהמצוה שלו היא.

אך הביאור הוא, דרצון השי"ת שיהא מצות המילה דוקא בן שמונת ימים, שיהא אות ברית קודש הנחתם בבשרו באופן של בעל כרחו, עוד לפני היותו בן דעת. וזאת כדי שיהא נכנס בברית עם השי"ת באופן שאף בעל כרחו ובלא דעת ורגש יקיים המצוות, ויוכל לכפות עצמו, ועל ידי זה יוכל לידבק בהשי"ת בכל הזמנים, ושלא כדרך הטבע, משום שהדבר הוקבע בנפשו על ידי ברית דם המילה באופן של מסירות נפש.

ועל ידי המילה הרי הוא נכנס בתוך כלליות ישראל, שהם דבוקים בהשי"ת במסירות נפש ואף בלא טעם, וכמו שאיתא במדרש שיר השירים [ז ב], שכלל ישראל מוסרים נפשם להשי"ת בלא טעם, וזה בזכות אבותינו הקדושים, ועל ידי ברית המילה, שכורתים בזה ברית עם השי"ת, שיוכלו להכריח את עצמם, ויקיימו את

גלמוד. ובזמן שיעבוד השם יתברך באופן כזה, יבוא לתיקון שורש קלקולו, ודו"ק. בין אדם לחבירו עמ' רפא

ועשיית ריב ומתים איש לרעהו, וכמה קשה לעבוד השם יתברך בכדידות ובהיותו

תורת רבוה"ק

אִשָּׁה פִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה זָכָר וְטִמְאָה שְׁבַעַת יָמִים וּגו'. (יב ג)

ביאר מרן הדברי בינה את מאמר חז"ל שהביא רש"י, בטעם שנתפרשה פרשת טומאת האדם אחר פרשת שמיני בו מפורטים טומאות בעלי החיים: כשם שיצירתו של אדם בבריאת העולם, הייתה ביום השישי אחר בריאת כל בהמה חיה ועוף, כך תורתו נתפרשה אחר תורת בהמה חיה ועוף. וביאר עניין זה מרן הדברי בינה זי"ע, שכשם שהנשמה נוצרה באחרונה רק לאחר הגוף, כך האדם שהוא נשמת הברואים כולם, נוצר אחריהם בכדי שיוכל לתקנם ולהשלימם.

ובימים השמיני ימול בֶּשֶׁר עֶרְלָתוֹ. (יב ג)

סיפר הרה"ק ר' אלעזר מקאזניץ זצ"ל כאשר באה הידיעה אליו שכלתו ילדה בן זכר, הוא הוא הרה"ק ר' ירחמיאל משה מקאזניץ זיע"א, שבזו הלילה ראה את רבנו הקדוש רבי ירחמיאל מפשיסחא זצ"ל בחלום הלילה, והיה זה כבר אחר פטירתו, ואמר לו שייזמר "יום ליבשה", ואמרתי לא אוכל, ואמר לי תזמר ואני אסייע לך, ובתוך כך ראיתי את כלתי והבנתי מה ירמזון הדברים, ואכן עתה ילדה לשלום בן זכר. (ספרן של צדיקים)

וְאִם נִקְבְּהָ תִלְדֵּ. (יב ה)

הרבנית רחל לביאה נולדה אחר פטירת זקנה מרן אדמו"ר מהרש"ל זי"ע מלענטשנא. קודם שנסתלק מרן המהרש"ל, כתשע שנים לאחר נישואיו של מרן התולדות אדם זי"ע, הזכיר עצמו לפני אביו מרן המהרש"ל, ואמר: אבא על מי תשאירני ואנכי ערירי? השיב לו אביו הקדוש: ידעתי בני ידעתי!

לאחר כמה שנים נפקדה הרבנית מרת גיטל ע"ה, ונסע מרן הרה"ק מאוסטרובא זי"ע, אל רבו הרה"ק רבי יצחק מווארקא, והזכיר בפניו את זוגתו. רימו לו הרבי מווארקא, שיוולד לו בת. חלשה דעתו של רבי יהושע זי"ע. ניחמו הרבי מווארקא, באומרו: בעזרת השם יתברך עוד תראו ממנה דור מפואר, "א שיינעם דור". היא הרבנית מרת רחל לביאה ע"ה אשת מרן הדברי בינה זי"ע. (רבותינו מאורי הגולה)

